

GROOT
WANDELBOEK
VLAANDEREN

HET STANDAARDWERK
MET **75** LUSVORMIGE TOCHTEN

MICHAËL CASSAERT

Lannoo

INHOUD

Legenda van gebruikte pictogrammen	9
Overzichtskaart	10

DE WANDELINGEN

» PROVINCIE LIMBURG

1. Neerpelt Door de barre, woeste Kempense landschappen van Charles Wellens	13
2. Peer Rust en stilte in de mooie Dommelvallei	21
3. Bree Grenswandelen langs waterpartijen en in elzenbroekbossen	31
4. Opoeteren Langs de steilranden van het Kempens Plateau: van de Bosbeek naar het Bergerven	39
5. Leut Struinen door het eigenzinnige Maaslandschap	55
6. Genk Panorama's en nieuwe natuur rond Thor Central	63
7. Maasmechelen Op de flanken van de Grand Canyon van Vlaanderen	47
8. Lanaken Ruimte en stilte in het Nationaal Park Hoge Kempen	71
9. Rijkhoven Door historische landschappen rond de landcommanderij Alden Biesen	79
10. Kanne Bergwandelen in een uniek gebied tussen Jeker en Maas	97
11. 's-Gravenvoeren Op verkenning in een grenzeloos bocagelandschap	95
12. Grootloon De bloesembergen van Haspengouw	103
13. Gors-Opleeuw De natuurschatten van Vochtig Haspengouw	111
14. Sint-Huibrechts-Hern Door valleien en over heuvelruggen naar een mystieke kluis	119

15. Zonhoven	Door het grootste vijvergebied van België	129
16. Linkhout	In het spoor van de schaapskudde, aan de oevers van het Schulensmeer	137
17. Tessenderlo	De groene neus van Limburg	145
» PROVINCIE ANTWERPEN		
18. Herselt	De Oude Boswachterswandeling: door het favoriete bos van Willem Elsschot	155
19. Westerlo	In de voetsporen van de prinsen de Merode	163
20. Herenthout	In het kielzog van Pallieter	171
21. Zoersel	Door het Zoerselbos naar het Fort van Oelegem	179
22. Herentals	Struinen over de slapende reus van de centrale Kempen	187
23. Bel	De Kempen op hun best, tussen de twee Netes	195
24. Mol	De industriële geboorte van de Molse merenregio	203
25. Arendonk	Langs de Talanderroute naar het einde van de wereld	213
26. Wortel	Vanuit de landloperskolonie van Wortel naar een Nederlandse enclave	221
27. Kalmthout	Door de duinen van het Grenspark Zoom-Kalmthoutse Heide	229
28. Schoten	De kasteelparken en de sprookjesbossen van de Antwerpse Voorkempen	237
29. Bornem	Op zoek naar de Oude Schelde en het authentieke Weert	245
30. Lippelo	In de voetsporen van kasteelheren door een historisch bos	253
31. Heindonk	Door een blauwdooraderd rivierengebied	261
32. Muizen	Door het rivierenlandschap van de Dijle	269

» PROVINCIE VLAAMS-BRABANT

- 33. Wezemaal** Langs wijngaarden en beukenbossen over de historische Wijngaardberg 277
- 34. Wespelaar** Langs militair erfgoed naar het Haachts Broek 285
- 35. Diest** Door topnatuur naar verborgen landgoederen 293
- 36. Drieslinter** Struinen door de natte graslanden van de Getedraak 301
- 37. Zoutleeuw** Via de Gete naar een middeleeuws havenstadje 309
- 38. Sint-Pieters-Rode** Wonderlijke natuur rond het kasteel van de Rode Ridder 317
- 39. Meldert** Via holle wegen en valleien door het Land van Hoegaarden 325
- 40. Oud-Heverlee** Door het blauwgroene hart van Leuven 333
- 41. Groenendaal** Door de bosreservaten van het grootste loofbos van Vlaanderen 341
- 42. Heikruis** Langs buurtwegen naar kasteeldomein Ter Rijst 349
- 43. Gaasbeek** Authentiek dorpsgevoel, met de adem van een grote stad in de nek 357
- 44. Oetingen** De mooiste route, het mooiste bos en het mooiste kerkpaadje? 365
- 45. Asse** Door het Klein-Zwitserland in de Brusselse rand 373
- 46. Affligem** Faluintjeswandeling door een historisch abdijlandschap 381

» PROVINCIE OOST-VLAANDEREN

- 47. Ursel** Op zoek naar de Drongengoedhoeve in het grootste boscomplex van Oost-Vlaanderen 389
- 48. Sint-Jan-in-Eremo** Door de waterrijke polders van het Meetjesland 397
- 49. Moerbeke** In het land van Reynaert de vos 405

- 50. **Sint-Gillis-Waas** De Stropersroute, door het Koningsforeest van het Land van Waas 413
- 51. **Lokeren** Door het marsland bij de Durme 421
- 52. **Schellebelle** Door de weidse Kalkense Meersen 429
- 53. **Aaigem** Landelijkheid uit vergeten tijden in het land van Jan De Wilde 437
- 54. **Geraardsbergen** Met een hoofdrol voor 'de Muur', de Dendervallei en het Raspaillebos 445
- 55. **Opbrakel** Door het land van Omer Wattez 453
- 56. **Schorisse** Het mooiste bronbos van de Vlaamse Ardennen 461
- 57. **Kwaremont** Over de bergen van de Flandriens 469
- 58. **Ename** Een reis door ons bosverleden 477
- 59. **Roborst** Langs de watermolens van de schilderachtige Zwalmvallei 485
- 60. **Gent** Grootse stadsnatuur in de rand van de Arteveldestad 493

» PROVINCIE WEST-VLAANDEREN

- 61. **Ver-Assebroek** De groene parel van het Venetië van het Noorden 501
- 62. **Doomkerke** De natuurparels van de Vorte Bossen en Gulke Putten 509
- 63. **Zedelgem** Harmonie tussen natuurontwikkeling en militair erfgoed 517
- 64. **Torhout** Over grasweggetjes, door een waterrijk landbouwgebied 525
- 65. **Ingooigem** Door de achtertuin van Stijn Streuvels 533
- 66. **Kooigem** Topwandeling over de waterscheidingskam tussen Leie en Schelde 541
- 67. **Zillebeke** Ramptoerisme in een indrukwekkend natuurlandschap 549
- 68. **Kemmel** Pastorale landschappen in Heuvelland 557
- 69. **Loker** Door de 'Vlaamse Alpen' 565
- 70. **Woumen** Door het blauwe hart van de IJzervallei 573

71. Lampernisse	Een onvergetelijke ervaring in de natte oudlandpolders	581
72. Adinkerke	Over de wandelende duinen van het Westhoekreservaat	589
73. Wenduine	Voorbij duinbossen naar 'de parel' van de Belgische Kust	597
74. Knokke	Over dijken door zee-land	607
75. Damme	Vriezeganzen spotten in het hinterland van de Oostkust	615
Fotoverantwoording		623

LEGENDA VAN GEBRUIKTE PICTOGRAMMEN

Erfgoed, museum

Achtergrond-
informatie,
geschiedenis

Natuur

2

Moeilijkheidsgraad

(1 = gemakkelijk; 2 = gemiddeld;
3 = moeilijk / voor geoefende wandelaars)

INGEKORT
6,2 km

Afstand ingekort

Mogelijk met de hond
(aan de lijn)

Avontuur

Haalbaar voor kinderen?

Panorama

Mogelijk met
een kinderwagen/buggy

Natuur

8 km

Afstand

Erfgoed

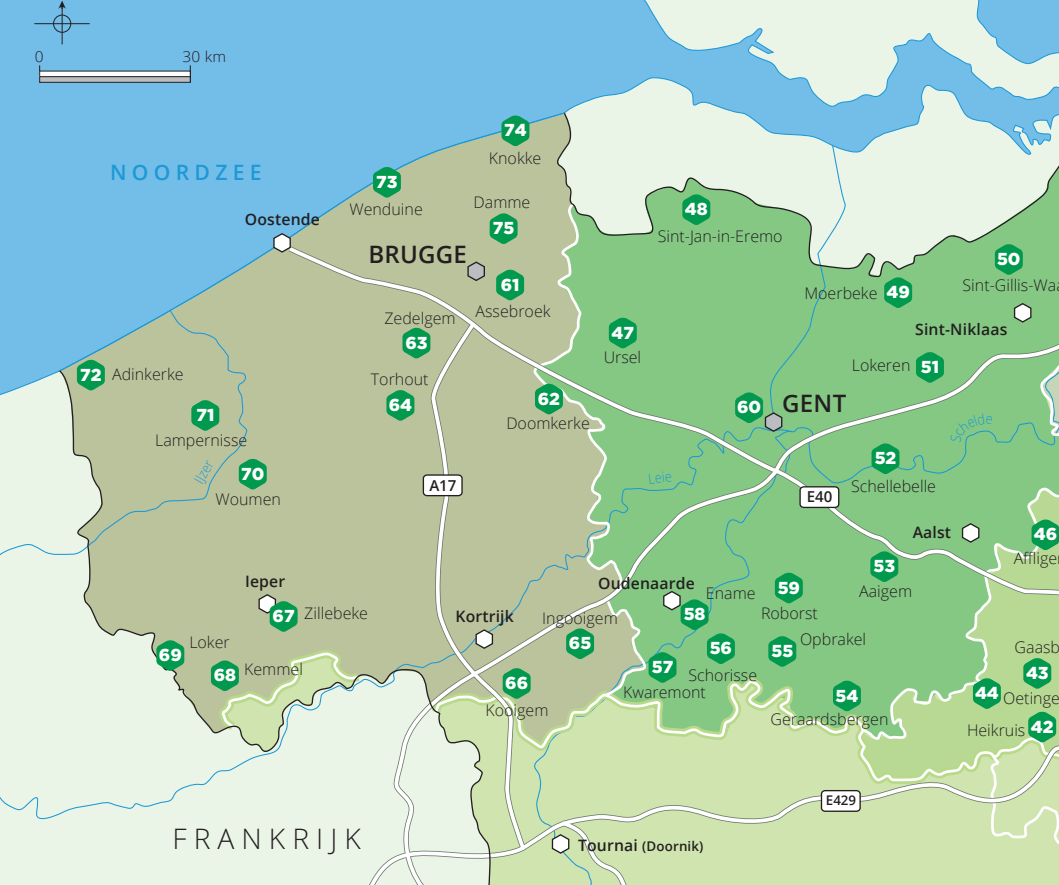
WANDELAARS HELPEN WANDELAARS

Aan de samenstelling van deze gids is de grootste zorg besteed. Alle gegevens zijn ter plekke zorgvuldig gecontroleerd. Maar ze liggen niet voor eeuwig vast. Een pad kan om de een of andere reden worden afgesloten. De bewegwijzering kan gewijzigd worden of, in het ergste geval, deels of helemaal verdwijnen bij gebrek aan onderhoud. Een boom met een voor het parcours erg nuttig routeteken kan omwaaien of omgezaagd worden. Vandalen kunnen wegwijzers of routebordjes vernielen...

Daar kunnen auteur noch uitgever van deze gids iets aan doen. De redactie zou je evenwel dankbaar zijn, indien je eventuele, zelf vastgestelde wijzigingen aan de beschreven wandelingen meedeelt. Op die manier maak je je uiterst nuttig voor het actualiseren van een volgende uitgave van deze gids.

Ons adres: Groot Wandelboek Vlaanderen,

Uitgeverij Lannoo, Kasteelstraat 97, 8700 Tielt, e-mail: redactie.toerisme@lannoo.be

NR.	PLAATS	KM
PROVINCIE LIMBURG		
1	Neerpelt – Hageven, Dommel	14,8
2	Peer – Dommelvallei	15,8
3	Bree – GrensPark Kempen–Broek, de Luysen	13/6,7
4	Opoeteren – Kempens Plateau	11,5/3,7
5	Leut – RivierPark Maasvallei	8
6	Genk – Thorpark	7,8
7	Maasmechelen – Nationaal Park Hoge Kempen, Mechelse Heide	6,1
8	Lanaken – Nationaal Park Hoge Kempen	11,3
9	Rijkhoven – Alden Biesen, Molenbeek	16,5/3,3
10	Kanne – Sint-Pietersberg	16,1/4,7
11	's-Granvenvoeren – Altenbroek, Noorbeek	10,5
12	Grootloven – Haspengouw	10
13	Gors-Opleeuw – Vochtig Haspengouw	9,4
14	Sint-Huibrechts-Hern – Kluis van Vrijhern	15,5/7,1
15	Zonhoven – Platwijers, Wijvenheide	10,4/6,2
16	Linkhout – Schulensmeer	10,8/3
17	Tessenderlo – Gerhagen	12,2
PROVINCIE ANTWERPEN		
18	Herselt – Het Helschot	7,2
19	Westerlo – De Beeltjens, De Kwarekken	8,2

NR.	PLAATS	KM
20	Herenthout – Twee-Netenland	7,3
21	Zoersel – Zoerselbos	21,5/8,2
22	Herentals – Kempense Heuvelrug	17,4
23	Bel – Belse Heide, Bels Broek, Molse en Grote Nete	10,3
24	Mol – Molse merenregio	13,4/4,9
25	Arendonk – Talanderroute, Hoge Vijvers	9,6
26	Wortel – Wortel Kolonie, Bootjesven, Het Merkske	12,2/4,5
27	Kalmthout – Grenspark Zoom-Kalmthoutse Heide	9,8
28	Schoten – Antwerpse Voorkempen	12,2/4
29	Bornem – Oude Schelde	23,4/16,4
30	Lippelo – Lippelobos, Fort Lizele	17,2/7,7
31	Heindonk – Het Broek, Het Blaasveld	9,9
32	Muizen – Mechels Broek en Dijlevallei	7,9
PROVINCIE VLAAMS-BRABANT		
33	Wezemaal – Wijngaardberg	7,3
34	Wepelaar – Haachts Broek	11,7
35	Diest – Groot Asdonk, Zwart Water	13,9/10,5
36	Drieslinter – Vallei van de Grote Gete	8,4
37	Zoutleeuw – Het Vinne, Kleine Gete	11,7
38	Sint-Pieters-Rode – Kasteel van Horst	10,9
39	Meldert – Land van Hoegaarden	14,8

NR.	PLAATS	KM
40	Oud-Heverlee - Heverleebos, Doodse Bemde	15,5/8,6
41	Groenendaal - Zoniënwoud	11,3/8,2
42	Heikruis - Bos ter Rijst	8,9
43	Gaasbeek - Pajottenland	12,4
44	Oetingen - Neigembos	15,1
45	Asse - Land van Asse	11,8
46	Affligem - Faluintjesstreek, Kravaalbos	17,2/5,3

PROVINCIE OOST-VLAANDEREN

47	Ursel - Drongengoed	13,7
48	Sint-Jan-in-Eremo - Krekegebied van het Meetjesland	12,5/8,3
49	Moerbeke - Waasland, Moervaart	17,3
50	Sint-Gillis-Waas - Stropersbos	12/6,6
51	Lokeren - Molsbroek en Durmevallei	8,2/4,7/6,7
52	Schellebelle - Kalkense Meersen	10,5/6,7
53	Aaligem - Landbouwregio tussen Aalst en Zottegem	11,8
54	Geraardsbergen - Raspaillebos, Dendervallei, Oudenberg en Bosberg	13,4
55	Opbrakel - Vlaamse Ardennen, Brakelbos	13,4
56	Shorisse - Het Burreken	9,3
57	Kwaremont - De Kwaremont, Paterberg en Hotondberg	16,2/6,3

NR.	PLAATS	KM
58	Ename - Bos T' Ename, Katteberg	5,4
59	Roborst - Zwalmvallei	14,7
60	Gent - Bourgoyen-Ossemeersen	6,3

PROVINCIE WEST-VLAANDEREN

61	Ver-Assebroek - Assebroekse Meersen	7,2
62	Doomkerke - Vorte Bossen, Gulke Putten en Bulskampveld	12,1/8,3
63	Zedelgem - Vloethemveld	10,2
64	Torhout - Moereveld	8,1
65	Ingoigem - Tiegemberg, Sint-Arnolduspark	8,3
66	Kooigem - Land van Mortagne	14,4
67	Zillebeke - De Palingbeek	8
68	Kemmel - Kemmelberg en Monteberg	8,5
69	Loker - West-Vlaamse heuvels	9,1
70	Woumen - De Blankaart	12,6
71	Lampenisse - Oudlandpolders, Ijzervallei	6,6/4,1
72	Adinkerke - De Westhoek	9,1
73	Wenduine - Duinbossen en duinen Oostkust	10,2/8,6
74	Knokke - Zwin Natuur Park	10,7
75	Damme - Oostkustpolders, Damse Vaart	7,2

3

14,8 km

1

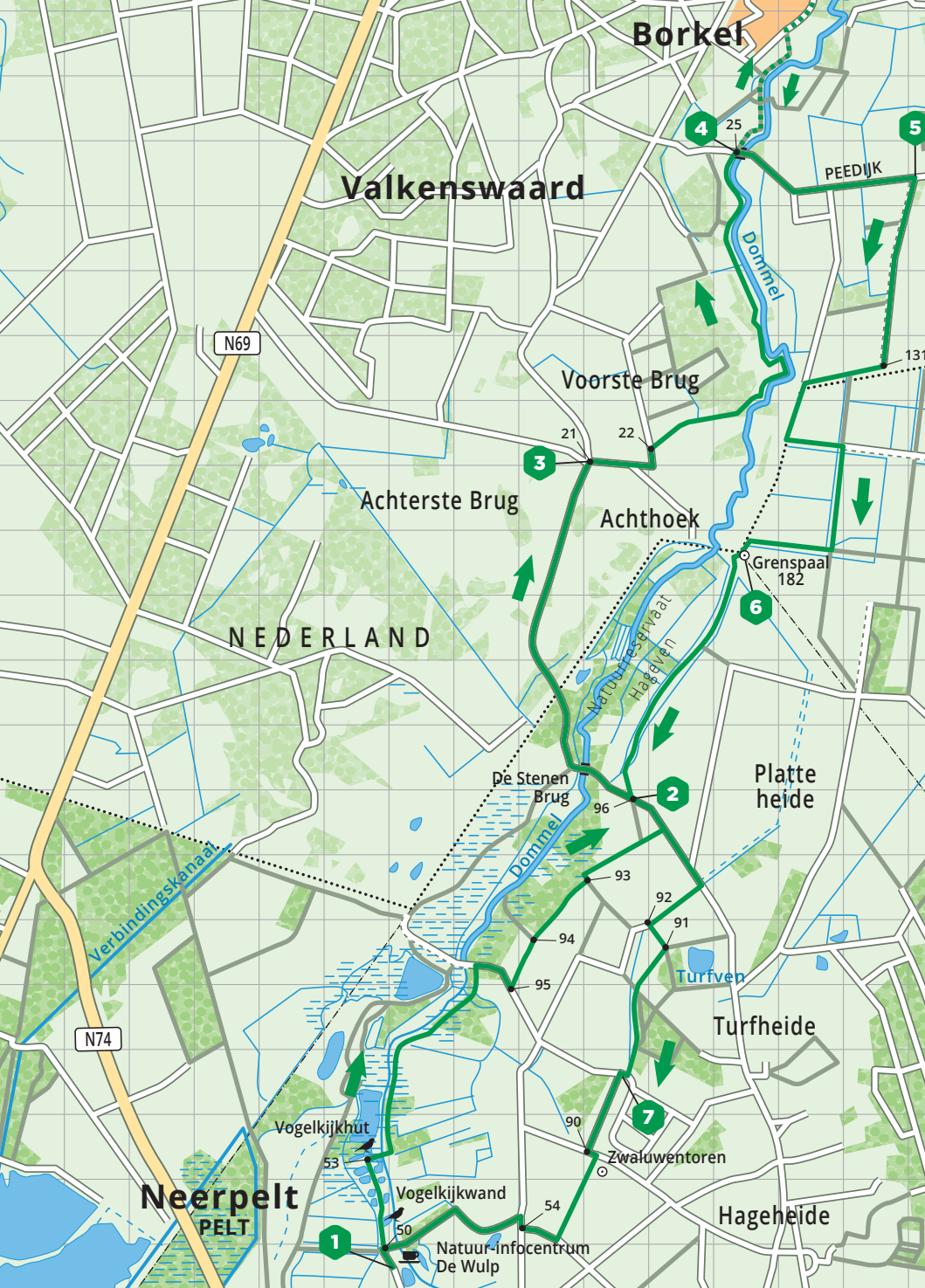
NEERPELT (PELT)

DOOR DE BARRE, WOESTE KEMPENSE
LANDSCHAPPEN VAN CHARLES WELLENS

HAGEVEN – DE DOMMEL

‘Kort bij de Belgische grens strekt zich een onmetelijke en zeer drassige heidevlakte uit. Het is een oord van een schrikrijgende woestheid.

Het doortrekken van deze barre woestijn is voor mij steeds een bron van verschillende ontroeringen en gewaarwordingen. Geen menselijk wezen valt er te bespeuren. In dit plekje, groots van eenzaamheid, voel ik me klein, beroerd, onmachtig, verloren en vol vrees. En wanneer ik dan eindelijk langs het wankele brugske de Dommel oversteek, voel ik mij als een ontsnapte uit deze onherbergzame wildernis’. Met deze woorden beschreef de Kempense schilder Charles Wellens zijn indrukken na een wandeling in het Hageven, anno 1911. De schrikrijgende woestheid heeft plaatsgemaakt voor een boeiend afwisselend landschap. Het Hageven blijft een gebied van superlatieven. Samen met de Plateaux in Nederland vormt het Hageven dan ook een van de mooiste Benelux-grensoverschrijdende natuurgebieden.

Borkel

Valkenswaard

N69

PEEDIJK

4

5

Voorste Brug

3

Achterste Brug

Achthoek

Grenspaal 182

6

NEDERLAND

De Stenen Brug

2

Platte heide

N74

Verbindingskanaal

Natuurreservaat Hageheide

Turfven

Turfheide

Neerpelt
PELT

1

Vogelkijkhut

Vogelkijkwand

Natuur-Infocentrum De Wulp

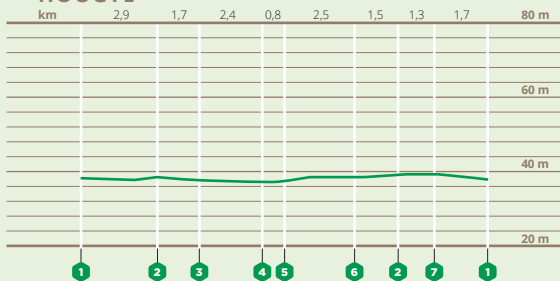
Zwaluventoren

7

Hageheide

AFSTAND **14,8** km ONVERHARD **85** % MOEILIKHEID **3 (1)**

HOOGTE

REFERENTIEPUNTEN

Vertrek	1	Bezoekerscentrum De Wulp
2,9 km	2	Wandelknooppunt 96
4,6 km	3	Gehucht Achthoek (wandelknooppunt 21)
7 km	4	Wandelknooppunt 25 aan de Dommel
7,8 km	5	Karrenspoor bij huis met nr. 31
10,3 km	6	Grenspaal nr. 182
11,8 km	2	Wandelknooppunt 96
13,1 km	7	Buizerdstraat (woonwijk)

1925 m

275 m

0 m

BELGIË

SITUERING

PRAKTISCHE INFO

AFSTAND

14,8 km

AANBEVOLEN VERTREKPUNT

Bezoekerscentrum De Wulp (Tussenstraat 10, Neerpelt). Neem op de N74 van Hasselt naar Eindhoven (de beruchte noord-zuidverbinding) de laatste afslag (Grote Heide) voor de grensovergang. Na 500 meter rijd je de eerste weg links in. Aan het einde ligt bezoekerscentrum De Wulp.

PARKEREN

Er is voldoende parkeergelegenheid bij het bezoekerscentrum.

AARD VAN DE WEG

De wandeling loopt grotendeels over niet-geasfalteerde paden.

TOEGANKELIJKHEID

Niet begaanbaar voor buggy's en rolstoelen.

BEWEGWIJZERING

In België volg je deels de Smokkelroute en het wandelnetwerk De Grootte Heide. In Nederland maak je gebruik van de wandelknooppunten van het wandelnetwerk Valkenswaard. Je volgt achtereenvolgens 50 > 53 > 95 > 94 > 93 > 96 > 21 > 22 > 25 > 131 > 96 > 92 > 91 > 90 > 54 > 50.

MEER INFORMATIE

Het mooie en bescheiden bezoekerscentrum De Wulp is de poort tot het in elk opzicht grensoverschrijdende natuurgebied.

ETEN EN DRINKEN

- > In de Dorpsstraat in Borkel heb je aan de kerk een aantal drink- en eetgelegenheden. **De Zwaan** is erg fijn om even na te genieten (www.zwaanborkel.com).
- > Een prettige plek om de tocht af te sluiten is de minibar van bezoekerscentrum **De Wulp** (www.natuurpuntpelt.be).

Hageven

DE WANDELING

1 > **2** 3 KM

Van bezoekerscentrum De Wulp naar wandelknooppunt 96

Aan **bezoekerscentrum De Wulp** **1** vind je tal van informatieborden, waaronder een met 'wandelingen'. Volg de aangeduide richting en je komt bij een eerste wandelpaaltje met verscheidene kleine bordjes. Volg voor het eerste deel van deze wandellus de witte pijlen van de Smokkelroute.

Bij de vork bij wandelknooppunt 50, neem je rechts: richting knooppunt 53. Na amper 30 meter bereik je al een volgende vork. Loop de veldweg links van het asfalt in. Je wandelt naar wandelknooppunt 53. Steek de Dommel hier nog niet over. Ga naar links tot aan een vogelkijkwand. Je loopt nu in natuurreservaat het Hageven.

Het natuurgebied is enkel en alleen al om zijn variatie aan bodemtypes een unicum. Deze grote ondergrondse verscheidenheid weerspiegelt zich op haar beurt door een mozaïek aan verschillende vegetatietypes. De riet-, vijver- en vennenzone in de buurt van de Dommel gaat zeer snel over in een heidellandschap met landduinen. De open terreinen worden plaatselijk onderbroken door zaailingen van grove den en ruwe berk. De rand wordt gebufferd door naaldhoutbossen.

Bij de vogelkijkwand ga je rechts. Wandel naar een smalle brug en steek er de Dommel over. Nu vervolg je je weg stroomafwaarts langs van de Dommel. Houd even stil op het uitkijplatform en geniet van het brede uitzicht op onder meer een waterplas. Vervolg je route,

nog altijd stroomafwaarts. Vergeet zeker niet om een kijkje te nemen in de hoge observatiehut, die ongeveer 10 meter rechts van het pad staat. Ga daarna verder langs de rivier. Aan een betonnen brug over de Dommel loop je rechts het Hageven uit. Je blijft de Smokkelroute volgen naar knooppunt 95. Aan dat wandelknooppunt mag je de verharding verlaten en sla je links een breed beboomd zandpad in. Je volgt de richting wandelknooppunt 94 en vervolgens 93. Tip: loop aan wandelknooppunt 94 even naar links, door de begrazingszone naar de fotogenieke hangbrug. Keer op je stappen terug en vervolg je route naar knooppunt 93. Bij 93 bereik je een T-splitsing. Volg hier de bewegwijzering naar **knooppunt 96**. (Op dit eerste traject van de route kun je je ook laten leiden door de knooppunten 50 > 53 > 95 > 94 > 93 > 96).

2 > **3** 1,7 KM

Van de Stenen Brug naar het gehucht Achthoek

Bij **wandelknooppunt 96** **2** loop je verder rechtdoor, tot aan de Stenen Brug. Je volgt nog altijd de Smokkelroute. Steek de Dommel over en wandel over het wildrooster het Hageven weer in. Je loopt nu over de Borkeldijkweg door duingebied. Ongemerkt sluip je Nederland binnen.

In het Hageven is in 2009 30 hectare landbouwterreinen omgevormd tot natuur. De zeer voedselrijke bovenlaag is plaatselijk afgeschraapt tot op de minerale ondergrond. Er is geprobeerd om bij deze

werkzaamheden het reliëf zo veel mogelijk te sparen. Het vroegere landbouwgebied is nu een open vlakte, met vennen en een kruidenrijke begroeiing.

Blijf de brede zandweg door de heide volgen. Laat je niet verleiden om ergens af te slaan.

De route leidt je naar het mooie **gehucht Achthoek** ③ (knooppunt 21). Dit plaatsje lijkt wel een stukje van het openluchtmuseum van Bokrijk. Let op: de wandelknooppuntenbordjes en -palen zien er in Nederland ietsje anders uit dan in Vlaanderen.

③ > ④ 2,4 KM

Van het gehucht Achthoek naar wandelknooppunt 25

 In het gehucht Achthoek ga je op de met betonklinkers verharde weg naar rechts. Wandel daarna richting wandelknooppunt 22 de doodlopende straat in. De weg in betonklinkers gaat over in een brede zandweg. Ga na 50 meter linksaf en volg deze draaiende veldweg tot je via een schaduwrijk pad de Dommel bereikt. (Let goed op de wandelbordjes: witte pijltjes; knooppunten 22 > 24).

De Dommel is zonder twijfel een echt natuurtalent. De rechte trekking in de jaren 1950 en de vervuiling met zware metalen lijken in Nederland weinig sporen te hebben gelaten. De landschappen rondom de Dommel zijn op deze plek van een onvervalste schoonheid. De wandelaar ziet hier een beek die zich in lange blauwe kronkels een weg zoekt door een beemdenlandschap.

Met trapjes overbrug je de omheining om een wondermooi landschap binnen te stappen. Op dit traject zul je wel vaker met behulp van een trapje over de omheining heen moeten. Blijf de Dommel volgen tot je weer op verharding komt bij een brug over de beek. Je staat hier op **wandelknooppunt 25** ④.

Voor een hapje of een slokje volg je achter-eenvolgens de wandelknooppunten 93, 94 en 95. In de Dorpsstraat in Borkel wandel je naar rechts. Bij de kerk heb je keuze zat. De Zwaan is een erg fijne plek. Om je route te vervolgen keer je op je stappen terug tot je aan de brug bij wandelknooppunt 25 staat. De wandeling wordt hierdoor 2,4 km langer (heen- en terugweg naar Borkel).

Gallowayrunderen zorgen mee voor het beheer van het Hageven.

4 > 5 0,8 KM

Van wandelknooppunt 25 naar een karrenspoor

Draai na 800 meter rechts het **karrenspoor 5** op. In de verte zie je aan je rechterkant alweer het Hageven. Let op: neem de juiste afslag. Het karrenspoor bevindt zich net voor de boerderij met huisnummer 31.

5 > 6 2,5 KM

Van het karrenspoor naar grenspaal 182

Bij wandelknooppunt 131 ga je rechts richting de Dommel tot je bij een prikeeldraad komt. Je pad verplicht je naar links te gaan. Je volgt de bewegwijzering naar knooppunt 130. Ongeveer 400 m voor grenspaal 182 bereik je een T-splitsing. Ga er rechtsaf, je volgt dus niet langer de richting van wandelknooppunt 130. Mocht je toch bij wandelknooppunt 130 aanbelanden, keer dan gewoon op je stappen terug. Blijf rechtdoor wandelen en je komt bij **grenspaal 182 6**.

6 > 2 > 7 2,8 KM

Van grenspaal 182 naar de Buizerdstraat

Vanaf grenspaal 182 loop je over een leuk smal paadje, vlak langs een akker en dan over een beek. Het smalle paadje verbreedt tot een karrenspoor dat richting knooppunt 96 gaat. Bij de geasfalteerde weg ga je links (even verderop aan je rechterkant heb je de Stenen Brug van de heenweg, **wandelknooppunt 96 2**). Blijf de asfaltweg rechtdoor volgen tot het betonnen brugje. Draai vlak voor deze brug het smalle pad richting

LIBELLENPARADIJS

Het Hageven behoort tot de top 10 van hotspots voor libellen in Vlaanderen. De Engelse naam voor libellen, 'dragonflies', geeft een plastischer beeld van deze reuzenoerinsecten. De oudste vondsten van libellen dateren van driehonderd miljoen jaar geleden. Sommige soorten hadden een vleugelspanwijdte van 75 cm. De huidige libellensoorten zijn heel wat kleiner, maar blijven erg indrukwekkend. Hun helikopterachtige verkenningsvluchten worden afgewisseld met lage scheenvluchten over het water. In tegenstelling tot wat veel mensen denken bijten libellen niet.

wandelknooppunt 92 in. Bij 92 kies je links, naar 91, om vervolgens door een dennenbos in de richting van knooppunt 90 te lopen. Je merkt dat de bewegwijzering met oranje bollen gebeurt. Ten slotte kom je in een woonwijk in het gehucht Turfheide. Steek de straat schuinrechts over en wandel langs de **Buizerdstraat 7** door de wijk.

7 > 1 1,7 KM

Van de Buizerdstraat naar het bezoekerscentrum De Wulp

De oranje route brengt je door een kersenbomendreef terug naar het beginpunt van deze wandelroute, **bezoekerscentrum De Wulp 1**. (Je kunt het eindpunt ook bereiken door de wandelknooppunten 54, 50 en 46 te volgen.)

www.lannoo.com

Registreer je op onze website en we sturen je regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

TEKSTEN	Michaël Cassaert
FOTOGRAFIE	Koen De Langhe
CARTOGRAFIE	Tatjana Matsysik
OMSLAGFOTOS	Front: Solstock/iStock Back: Koen De Langhe
ONTWERP	Keppie & Keppie, Varsenare
ZETWERK	Keppie & Keppie, Varsenare

© Uitgeverij Lannoo nv, Tielt 2024

© 2024 Toerisme Provincie Antwerpen – www.toerismeprovincieantwerpen.be

© 2024 Toerisme Limburg – www.toerismelimburg.be

© 2024 Toerisme Oost-Vlaanderen – www.routen.be

© 2024 Toerisme Vlaams-Brabant – www.toerismevlaamsbrabant.be

© 2024 Westtoer – www.westtoer.be

Deze uitgave bevat knooppuntendata die eigendom zijn van Toerisme Provincie Antwerpen (www.tpa.be), Toerisme Limburg (www.toerismelimburg.be), Toerisme Oost-Vlaanderen (www.tov.be), Toerisme Vlaams-Brabant (www.toerismevlaamsbrabant.be), Westtoer (www.westtoer.be), verkregen onder een licentie met Toerisme Vlaanderen (<http://trip.toerismevlaanderen.be/gdi>). Toerisme Provincie Antwerpen en Toerisme Vlaanderen zijn niet verantwoordelijk voor deze gids waarin de knooppuntendata hergebruikt worden, noch voor de wijze waarop ze worden hergebruikt.

D/2024/45/184 – NUR 502 – ISBN 978-94-014-9643-8

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.